

Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie

Wydział Form Przemysłowych,

ul. Smoleńsk 9, 31-108 Kraków

tel. 12 422 34 44

mail: mliskiewicz@asp.krakow.pl

Recenzja

dorobku twórczego przygotowana w związku z przewodem habilitacyjnym dr Andrzeja Sobasia z Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, wszczętym na Wydziale Form Przemysłowym Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Podstawy przygotowania recenzji :

- Opracowanie pt. „Dokumentacja dorobku projektowego dla potrzeb przewodu kwalifikacyjnego 2014” zawierające bogaty materiał ilustracyjny prezentujący wybrane prace projektowe z lat 2002 – 2014.
- Opracowanie pt. „Dokumentacja dorobku projektowego 2014” oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych współpracy naukowej i popularyzacji nauki na 29 stronach spisu zawierające informację o autorze, historię dotychczasowego zatrudnienia, bogaty dorobek twórczy autora w postaci efektów współpracy z wieloma firmami w większości uwieńczony wdrożeniami projektów jak również działalność edukacyjną i prace zarówno organizacyjne, edukacyjne oraz badawcze będące wynikiem zaangażowania na rzecz macierzystej Uczelni.
- Opracowanie pt. „Dokumentacja działalności dydaktycznej 2002-2014”
- Autoreferat 2014” - wskazanie osiągnięcia projektowego będącego głównym przedmiotem pracy habilitacyjnej w postaci Serii tokarek do zestawów kołowych firmy Koltech Sp. z o.o. Racibórz wdrożone w latach 2006 –2013, oraz omówienie celu naukowego / artystycznego ww pracy i osiągniętych wyników. Ponadto omówienie pozostałych osiągnięć naukowo badawczych (artystycznych) jak m inn. serii wózków widłowych Zremb S.A. Gliwice wdrożony w latach 2002–2004, system monitorowania procesów spawania samaARC z rejestratorem RPS-3, wdrożony w 2012 roku oraz wdrożony w latach 2007–2009 projekt systemu informacji wizualnej dla Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach.

Dorobek projektowy dra Andrzeja Sobasia w latach 2002 - 2014 to zrealizowane samodzielnie i w różnych zespołach projektowych ponad 20 różnych projektów wzorniczych charakteryzujących się szerokim spektrum - od indywidualnych o wyraźnym charakterze „twardego” wzornictwa po realizacje zespołowe systemów informacji wizualnej. Objawia się tu jego wszechstronność jako projektanta dbającego na każdym poziomie o wysoką jakość proponowanych rozwiązań projektowych, o której jakości świadczy procent zakończonych sukcesem wdrożeń. Świadczy to o profesjonalizmie autora potrafiącego skutecznie realizować, spełniać specyficzne potrzeby odbiorców tak różniące się w poszczególnych przypadkach. Skuteczność ta jest również dowodem na umiejętność koordynacji pracy zespołów projektowych, efektywnej analizy informacji i generowania opartych na właściwych założeniach rozwiązań. Wymaga to od autora niewątpliwie także dużych zdolności menedżersko organizacyjnych. Na szczególną uwagę zasługuje fakt doskonałej współpracy autora w ramach różnych zespołów projektowych, nie tylko współpracy z projektantami wzornictwa bezpośrednimi członkami tychże zespołów ale też uczestnikami procesu projektowego zaangażowanymi ze strony zleceniodawców / przedsiębiorstw – konstruktorów, różnych specjalistów, konsultantów itp. Bez tej dobrej współpracy nie byłoby możliwych tak spektakularnych efektów.

Analizując przedstawione do oceny wybrane projekty należy zacząć od projektu rodziny tokarek podtorowych do zestawów kołowych pojazdów szynowych dla firmy Koltech Sp. z o.o. Racibórz, realizowanych w latach 2006-2008. Jest to projekt w wyjątkowym zakresie trudności, o szerokim zakresie problemów podlegających analizie. Poruszając się w obszarze typowo technicznego wzornictwa obrabiarek służących do regeneracji kół pojazdów szynowych, bez konieczności ich demontażu z zespołów jezdnych, dr Sobaś zrealizował nowoczesne rozwiązania maszyn niosące ze sobą zarówno elegancję ponadczasowej estetyki wzornictwa tak istotną przy produktach o stosunkowo długim cyklu życia budującą obraz – identyfikację marki - firmy, ergonomię obsługi i szereg problemów czysto konstrukcyjnych - inżynierskich niezbędnych do rozstrzygnięcia w zespole projektowym.

W przypadku tego projektu będącego głównym przedmiotem rozprawy habilitacyjnej, autor podejmuje trafne decyzje co do proporcji i założonej – prawidłowo dobranej hierarchii aspektów produktu łączących jego: **funkcję** ze szczególnym uwzględnieniem sposobu realizacji programu pomiarów i kalibracji kół, **sposób obsługi**, w tym analizy szeroko rozumianych zagadnień ergonomicznych, **interfejs** umożliwiający precyzyjny sposób odczytywania stanów działania urządzenia w jednoznaczny sposób umożliwiający dobór poszczególnych funkcji. To wszystko ma

ogromne znaczenia dla podniesienia jakości, bezpieczeństwa obsługi oraz kosztów całkowitych przeprowadzanego remontu elementów podwozia pojazdów szynowych.

Słuszna decyzja, choć przez autora bezpośrednio nie podniesiona, dotyczy doboru estetyki - jak pisze autor w autoreferacie: *W procesie projektowym ważną rolę odgrywa trafna ocena semantyczna „języka formy” oraz ocena emocjonalnego oddziaływania produktu.* W tego typu urządzeniach przemysłowych estetyka nie ma takiego znaczenia jak w przypadku produktów rynkowych. Z punktu widzenia sztuki projektowania trudno odmówić tokarkom technicznej urody; niezwykle istotnego elementu wizualnego jak dobrana kolorystyka, użyte materiały, sposób kształtowania, grafika, spajające całą rodzinę projektowanych urządzeń. Moim zdaniem to niezwykle skuteczny sposób na budowanie pozytywnego wizerunku firmy oraz skuteczne narzędzie do konkutowania firmy na rynku. Z informacji jakie podaje autor wynika, że te postawione na początku pracy założenia przyniosły zamierzone rezultaty ponadto przynosząc mu m. inn. nominację do nagrody Rzecz Śląska w 2006 i w 2009 roku.

Podobnie w przypadku projektu serii wózków widłowych dla Zremb S.A. Gliwice wdrożonych w latach 2002–2004, działania projektanta podporządkowane są zasadom bezpieczeństwa obsługi, rygorystycznym ograniczeniom normatywnym, które jednak pomimo to pozwoliły na opracowanie spełniające oczekiwania operatora co do trakcyjności, komfortu, łatwości serwisowania z zachowaniem atrakcyjnej formy, wzbudzającej pozytywne odczucia u obserwatora jednocześnie logicznie wywodząca się z konstrukcji i funkcji. Tu szczególnie widoczna jest przytoczona wcześniej trafna ocena semantyczna oddziaływania produktu. Projekt ten, będąc zauważonym na rynku projektowym, uznany został w 2006 roku za jeden z najlepszych projektów ostatnich lat przez zespół redakcyjny czasopisma 2+3D.

System monitorowania procesów spawania samaARC z rejestratorem RPS-3 dla firmy Somar SA, stanowi przykład sukcesu sprawnie współpracującego zespołu projektowego, w skład którego oprócz dra Andrzeja Sobasia odpowiedzialnego za projekt produktu, uczestniczyła projektantka grafiki Anna Kopaczewska oraz projektantka interfejsu Anna Domaradzka. Produkt ten został wyróżniony na Międzynarodowych Targach Spawalnictwa Expo Welding na Expo Silesia 2012 a także ominowany do nagrody głównej konkursu „Ślaska Rzecz” 2012, Zamek Cieszyn 2013

Innym skutecznie prowadzonym projektem zespołowym zrealizowanym wspólnie z dr Justyną Kucharczyk jest, nagrodzony nagrodą specjalną Wojewody Śląskiego w konkursie Śląska Rzecz 2008, projekt systemu informacji wizualnej dla

Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. Projekt ten wyróżnia się kompleksowością rozwiązania obejmującego decyzje projektowe z zakresu techniki oświetleniowej, konstrukcji nośników reklamowych i informacyjnych ale przede wszystkim logiki organizacji informacji mającej na celu ułatwienie skutecznego poruszania się wielokulturowych uczestników ruchu w międzynarodowym porcie lotniczym. Wdrożony w latach 2007-2008 projekt jest odbierany bardzo pozytywnie zarówno przez pasażerów jak pracowników lotniska stanowiąc oryginalne systemowe rozwiązanie tworzące przyjazny, spójny i nowoczesny wizerunek Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice – Pyrzowice.

Te i inne liczne nagrody i wyróżnienia dr Andrzeja Sobasia począwszy od Nagroda Specjalna Ministra Kultury i Sztuki z 1979 roku zasługują na uwagę, wskazując na konsekwentny i pełen sukcesów rozwój zawodowy godny pozazdrosczenia.

Andrzej Sobaś, z urodzenia chorzowianin, po ukończeniu studiów na Wydziale Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, związał się ze Śląskiem i od roku 1988 roku bardzo aktywnie działa na rzecz śląskiego środowiska projektantów wzornictwa przemysłowego, przede wszystkim jako pracownik naukowy Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach spod którego skrzydeł wyszły w świat rzesze młodych projektantów mogących się pochwalić wieloma nagrodami i wyróżnieniami już na etapie edukacji, bardzo aktywny projektant o którego klasie świadczy ilość realizacji i jakość wdrożonych produktów, członek Stowarzyszenia Projektantów Form Przemysłowych, ale także projektant bardzo zaangażowany w działalność społeczną i popularyzatorską w Śląskim Kłastrze Designu, Śląskim Zamku Sztuki i Przedsiębiorczości w Cieszynie, Śląskiej Radzie Innowacji Urzędu Marszałkowskiego w Katowicach, juror wielu konkursów projektowych. Bardzo bogaty rozdział aktywności autora stanowią też rozliczne referaty wielokroć prezentowane w ramach udziału w ponad 50 konferencjach, liczne ekspertyzy, ponad 20 publikacji i 30 wystaw (wybranych) stanowiące pokaźny, naprawdę imponujący i budzący szacunek dorobek dra Andrzeja Sobasia.

Ocena dorobku dydaktycznego

Pan dr Andrzej Sobaś po ukończeniu studiów na Wydziale Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i roku pracy na stanowisku asystenta na Wydziale Architektury i Wzornictwa Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Gdańsku od roku 1988 pracuje na Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach, najpierw na Wydziale Grafiki jako wykładowca, a następnie od 2001 roku na Wydziale Projektowym na stanowisku adiunkta prowadząc obecnie Pracownię Projektowania

Ergonomicznego. Dodatkowo prowadzi zajęcia w ramach Pracowni Projektowania Komunikacji Społecznej. Opracowanie pt. „Dokumentacja działalności dydaktycznej 2002-2014” prezentuje ponad 40 wybranych projektów studenckich realizowanych pod opieką merytoryczną dr Andrzeja Sobasia. Wiele z tych projektów uzyskało nagrody i wyróżnienia na międzynarodowych konkursach projektowych. Szczególnie cenna wydaje się współpraca przy realizacji wybranych tematów z przedsiębiorstwami zewnętrznymi połączona z wyjazdami studyjnymi i warsztatami organizowanymi przez dr Andrzeja Sobasia, dającymi wgląd w realia rynku zewnętrznego przedsiębiorstw przemysłowych. Wszystkie projekty realizowane przez studentów charakteryzują się wysokim stopniem wrażliwości społecznej, reakcji na problemy niepełnosprawności, świadomością zagadnień ergonomii a przede wszystkim wysokim poziomem realizacji świadczącym o skuteczności metod dydaktycznych stosowanych przez prowadzącego. Wśród wielu nagród za podkreślenie zasługuje Nagroda Prezydenta RP, którą otrzymał w 2004 roku jeden z projektów badawczych, realizowanych wspólnie z Politechniką Śląską, zatytułowany „Projektowanie zabawek rehabilitacyjnych z możliwością monitorowania procesu rehabilitacji”.

Konkluzja.

Po zapoznaniu się z materiałem przewodu habilitacyjnego przedstawionego do recenzji stwierdzam z całym przekonaniem, że dr Andrzej Sobaś zaprezentował pracę, której zawartość zarówno pod względem formalnym jak i merytorycznym stanowi ważny element rozwoju dyscypliny naukowej, wnosi istotny wkład w rozwój dydaktyki przyszłych projektantów wzornictwa w Polsce. Doświadczenia habilitanta zarówno jako projektanta jak też dydaktyka i popularyzatora wzornictwa skłaniają do opinii o jego wszechstronnych i wysokich kwalifikacjach oraz niezwykłym we współczesnym świecie zaangażowaniu. Na podstawie oceny pracy w postaci projektu Serii tokarek do zestawów kołowych firmy Koltech Sp. z o.o. Racibórz, projektu serii wózków widłowych Zremb S.A. Gliwice, oraz projektu systemu monitorowania procesów spawania samaARC z rejestratorem RPS-3, a także projektu systemu informacji wizualnej dla Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice stwierdzam, że przedstawione prace cechuje oryginalność opracowań, dogłębność i wszechstronność podejmowanej tematyki. Prezentowany materiał spełnia wymogi ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Wobec powyższego stwierdzam, że dr Andrzej Sobaś w pełni zasługuje na przyznanie mu stopnia doktora habilitowanego sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki projektowe.

Doktor habilitowany, Marek Liskiewicz